

van tijdelijken aard zijn. Maar hiervoor moet een andere oplossing worden gevonden. Het zou zeer ongewenscht zijn, als het boschbedrijf blijvend subsidies zou vragen. Afgezien van de onmogelijkheid om een Regeering aan een dergelijke belofte te binden, zou daarmee een zeer ongezone toestand worden geschapen. Het is mogelijk deze moeilijkheid te overwinnen door een betere regeling van de houtprijzen.

Zooals ik U overheden middag op geen van een correspondent met den voorzitter van de Centrale Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek Prof. Dr O. de Vries mededeelde, zal de N.B.V. ook haar medewerking verlenen bij de voorbereidingen van de oprichting van een Instituut voor boschbouwkundig onderzoek.

Ik meen dat ik U hiermede voorlopig voldoende heb ingelicht over onze werkzaamheden en zal nu nog even stilstaan bij de agenda van onze vergadering. Volgens ons huishoudelijk reglement art. 15 moeten op de jaarvergadering verschillende agenda-punten worden behandeld, die U op de voor U liggende agenda mist. In de eerste plaats 6 punten betreffende de financiën. Door de oorlogsomstandigheden is het onmogelijk geworden om deze punten af te doen en aan te raden de behandeling dit maal over te slaan, om op de volgende jaarvergadering voor het eerst weer den gewonen reglementairen weg te volgen.

Daarenboven echter hadden wij reglementair ook nog verkiezingen moeten houden. Sta f en van een nieuw lid van de redactie van het tijdschrift. Wegens de nog steeds zoo bijzondere omstandigheden heeft het bestuur gemeend, beter te doen door aan U voor te stellen den bestaande toestand te handhaven. Dit is vooral bij een zoo omvangrijk en ingewikkeld werk als dat van den penningmeester zeer aan te raden, nog afgezien van het feit, dat het bestuur het zeer op prijs stelt den persoon van den heer Sta f nog gedurende den overgangstijd in zijn midden te zien. De bedoeling is in het volgende jaar twee bestuursleden te doen aftreden, hoewel het natuurlijk ook mogelijk zoude zijn, de afgelopen periode als een vacuum te beschouwen en niet te laten meertellen. Ook de kascommissie is verzoekt nog een jaar aan te blijven.

Ik open hiermede de jaarvergadering 1945.

DE LEEFTIJD SAANDUIDING DER OPSTANDEN OP DE BEDRIJFSKAART

door

W. L. Jansen.

Gezien de activiteit die de laatste jaren in Nederlandsche boschbouwkringen heerscht op het gebied der boschinrichting en het opstellen van bedrijfsplannen, is het niet verwonderlijk dat geregeld publicaties verschijnen, welke betrekking hebben op dit werk, dat door het ontbreken van ervaring en de noodige gegevens zoovele moeilijkheden met zich brengt. Iedereen die over dit onderwerp iets nieuws kan brengen, waarmede ideeën, die Dr Beversbluis in het Septembernummer 1944 van dit tijdschrift ontwikkelt naar aanleiding van een publicatie van Dr Kienitz, zijn zeker nieuw, maar hun waarde voor wetenschap en practijk meen ik in twijfel te moeten trekken. Ik hoop dit in het volgende duidelijk te maken.

Allereerst is het onjuist een betoog te baseeren op het feit, dat de bedrijfskaart vaak later gereed komt dan het bedrijfsplan. Mocht dit voorkomen dan is dat een misstand die zoo snel mogelijk uit den weg geruimd dient te worden. Immers de bedrijfskaart is onverbrekelijk aan het plan verbonden en vormt daarvan één van de belangrijkste deelen, daar zij de bij de vakbeschrijving verzamelde gegevens in grooter verband aanschouwelijk voorstelt evenals bijv. de grafiek der leeftijdsclassenverhouding dit doet. Een bedrijfsplan zonder kaart is geen volledig bedrijfsplan.

Behalve de grenzen der verschillende afdelingen en hun begroeiing pleegt men op deze kaart de leeftijden aan te geven. Gezien de moeilijkheden die zich vooral bij oudere opstanden voordoen om de opstandsleeftijd te bepalen, is het zeer moeilijk, zoo niet onmogelijk, om dit tot op een jaar nauwkeurig te doen; de lange tijd welke een boom noodig heeft om oogstrijp te worden maakt dit bovendien onnoodig.

Men heeft dit in de boschbedrijfsregeling ondervangen door niet met leeftijden te werken, maar met leeftijdsklassen van 10 of 20 jaar. De hierin samengevatte opstanden worden in het bedrijfsplan als één geheel behandeld, en het is dus logisch dat zij op de kaart als zoodanig worden aangegeven. Het stichtingsjaar van een opstand interesseert den boschrichter dus alleen als een bedrijfsplan wordt opgesteld resp. gereviseerd m.a.w. eens in de 10 of 20 jaar. Echter zijn de benodigde gegevens dan gemakkelijk uit de vakbeschrijving te halen zonder dat een „eeuwige boschkaart” bestaat.

Behalve dat de noodzaak om de stichtingsjaren nauwkeurig op een bedrijfskaart te vermelden, in twijfel kan worden getrokken, kleven er m.i. ook nog eenige bezwaren aan het ontworpen karteeringsstelsel. Dat dr. Kienitz en dr. Beversluis er in geslaagd zijn een aanduiding te vinden voor de in de 16e en 17e eeuw aangelegde opstanden, is ongetwijfeld interessant. Het lijkt mij alleen dat deze niet vaak zal kunnen worden toegepast. Indien zij bestaan, behoeft bovendien geen enkele bedrijfsregeling rekening te houden met opstanden van een zoodanigen ouderdom, daar zij dan alleen om aesthetische redenen in stand worden gehouden.

Belangrijker is echter hetgeen Dr Beversluis in de laatste alinea van blz. 252 schrijft:

„Zoo zou men, indien men dat wilde, de kaart eeuwen lang kunnen blijven „gebruiken, door het aanbrengen van slechts geringe (spatieering van „mij J.) veranderingen:

„a. na elke halve eeuw behoeven slechts van de verjongingen, en van „één leeftijdsgroep, de belijningen veranderd te worden;” enz.

Deze „geringe” veranderingen zullen beslist tegenvallen. Immers bij een omloop van 100 jaar, welke voor Nederlandsche toestanden aan de ruime kant is, is na 50 jaar de helft der opstanden verjongd, zonder dat nog andere wijzigingen voorkomen. Dit beteekent dat men op zijn minst de halve kaart moet veranderen, wat gezien het hierna te behandelen knip- en plakwerk geen kleinigheid zal zijn.

Het gebruik van gegomd papier zal slechts met zeer groote moeite een toonbaar resultaat geven, daar het precies uitsnijden van de verschillende, kleine stukjes papier bijna onmogelijk zal zijn. Ook is het gevaar niet denkbeeldig dat van een te droog bewaarde of in het terrein vochtig geworden kaart de plakseltjes loslaten en zodoende de bedrijfskaart in een legkaart veranderen. De kosten van een dergelijke kaart zullen niet gering zijn door het vele werk, terwijl ook de kans op vergissingen mij grooter lijkt, dan wanneer men zich beperkt tot het aangeven van leeftijdsklassen. Tenslotte wordt dan al deze moeite gedaan voor een aantal gegevens die niet van bijzonder groot belang zijn.

Ook wat leesbaarheid betreft komt het mij voor dat een volgens het systeem Kienitz-Beversluis samengestelde kaart geen verbetering brengt. Hoewel de gewoonte hierbij een belangrijke rol speelt, zal een „normale” kaart ook op den duur overzichtelijker zijn.

Het aangeven van mengingsteekens laat Dr Beversluis buiten beschouwing. Maar een bedrijfskaart, waarop wel de leeftijd precies staat aangegeven maar waarop Dr Kienitz — Dr Beversluis is gelukkig praktischer — geen aanduiding van houtsoorten, laat staan van menghoutsoorten wenscht, beantwoordt onvoldoende aan de eischen van den beheerder, voor wien deze gegevens zoowel voor oriëntatie als bijv. bij boschbrandbestrijding onontbeerlijk zijn om een goed overzicht te krijgen van zijn bedrijf.

Wil men de onderscheiding der leeftijden door tinten in de kleur der houtsoort of door een eenvoudige arceering volmaken en tot de hoogste graad van nauwkeurigheid opvoeren, dan is het verreweg het eenvoudigste om in iedere afdeling het jaar van stichting met de pen in te vullen en bij verjonging het cijfer door een ander te vervangen. Een dergelijke kaart is even „eeuwig” als de uitvinding van dr. Kienitz, aanmerkelijk goedkooper en veel bruikbaar voor den beheerder.